

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เล่มที่ ๑๖

บทบรรณาธิการ

หนังสือรวมคำบรรยาย เล่มที่ ๑๖ เป็นเล่มสุดท้ายของภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๒ ในภาคนี้มีจำนวนนักศึกษาที่สมัครสอบกลุ่มกฎหมายอาญา จำนวน ๑๖,๒๑๙ คน และกลุ่มกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวน ๑๓,๔๗๔ คน ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดในรอบระยะเวลาประมาณ ๖ ปี และสำหรับในภาคสอง สมัยที่ ๗๒ นี้ ก็จะมีวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นวิชาใหม่ โดยจะมีการออกข้อสอบ ๑ ข้อ รวมอยู่ในกลุ่มกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นักศึกษาที่สนใจอยากมีความรู้ภาษาอังกฤษซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ก็มาฟังการบรรยายได้ที่สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ทั้งการบรรยายภาคปกติ และภาคค่ำโดยอาจารย์ผู้บรรยายชุดเดียวกัน ซึ่งล้วนแต่เป็นอาจารย์ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี นักศึกษาไม่ต้องไปสิ้นเปลืองเสียค่าใช้จ่ายในการอบรมศึกษาภาษาอังกฤษ ณ ที่ใด

และในโอกาสนี้ บรรณาธิการขออวยพรให้นักศึกษาทุกคนสอบได้เป็นเนติบัณฑิตสมดังที่ตั้งใจ เพื่อเป็นคุณวุฒิในการประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมายต่อไป

คำถาม ถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมจึงขับรถกระบะพุ่งชนกลุ่มรถจักรยานยนต์ที่ผู้ข่มเหงขับ โดยมีคนนั่งซ้อนท้ายซึ่งมิได้ร่วมในการข่มเหงด้วย เป็นเหตุให้คนนั่งซ้อนท้ายถึงแก่ความตาย ดังนี้ ในส่วนคนนั่งซ้อนท้ายจะเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นด้วยเหตุบันดาลโทสะโดยพลาดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๘๒/๒๕๖๑ การกระทำโดยบันดาลโทสะตาม ป.อ. มาตรา ๗๒ เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม จึงกระทำต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ส่วนการกระทำโดยพลาดตาม ป.อ. มาตรา ๖๐ เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดเจตนากระทำต่อบุคคลคนหนึ่งแต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่งโดยพลาดไป สำหรับการกระทำโดยเจตนาย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น ผู้กระทำต้องเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นแล้วว่าจะทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับผลนั้น ซึ่งเป็นผลที่เห็นได้ชัดว่า **จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน**

ผู้เสียหายที่ ๑ กับพวกขับรถจักรยานยนต์เที่ยวเล่นตั้งแต่เวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา โดย พ. นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ผู้เสียหายที่ ๑ ส่วน ข. นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ท. ไม่ปรากฏว่า พ. กับ ข. ผู้ตายทั้งสองได้ร่วมทำร้ายหรือมีพฤติการณ์ใดที่แสดงให้เห็นว่ามีเจตนาที่ร่วมกับผู้เสียหายที่ ๑ กับพวกทำร้ายจำเลย แม้ผู้ตายทั้งสองจะอยู่ในที่เกิดเหตุแต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการยุยงส่งเสริมสนับสนุนหรือให้กำลังใจเพื่อให้ผู้เสียหายที่ ๑ กับพวกเกิดความ

อีกเห็มรุมทำร้ายจำเลยกับพวก หลังเกิดเหตุผู้ตายทั้งสองไปกับผู้เสียหายที่ ๑ กับพวกก็คงเป็น เพราะนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์มาด้วยกันพฤติการณ์ของผู้ตายทั้งสองฟังไม่ได้ว่า ผู้ตาย ทั้งสองข่มเหงหรือร่วมกับผู้เสียหายที่ ๑ กับพวกข่มเหงจำเลยอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม การที่จำเลยขับรถกระบะซึ่งมีขนาดใหญ่และมีแรงปะทะมากกว่ารถจักรยานยนต์หลายเท่า ฝ่าเข้าไปหรือพุ่งชนกลุ่มรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายที่ ๑ กับพวกโดยแรง แม้กระทำให้เพียง ครั้งเดียว ก็เห็นได้ว่า จำเลยย่อมเล็งเห็นได้ว่าทั้งคนขับและคนนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ที่ ถูกชนจะถึงแก่ความตายได้ จึงถือว่าจำเลยมีเจตนากระทำต่อผู้ตายทั้งสองโดยตรงไม่ใช่ กรณิที่จำเลยเจตนาที่จะกระทำต่อกลุ่มคนที่รุมทำร้ายจำเลย แต่ผลของการกระทำ เกิดแก่ผู้ตายทั้งสองโดยพลาดไป เมื่อผู้ตายทั้งสองมิได้ข่มเหงจำเลยอย่างร้ายแรงด้วยเหตุ อันไม่เป็นธรรมการกระทำความผิดต่อผู้ตายทั้งสองจึงไม่อาจอ้างเหตุบันดาลโทสะได้

คำถาม ผู้เสียหายเป็นเด็กหญิงอายุ ๗ ปีเศษ เล่นอยู่กับเพื่อนบริเวณช่ออมรดก จำเลยซึ่งอยู่ในบริเวณนั้นเรียกให้เข้าไปหาแล้วกระทำอนาจารจะเป็นความผิดฐานพาเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเพื่อการอนาจารและฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเพื่อการอนาจารหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๖๗/๒๕๖๑ คำว่า “พา” หมายความว่า นำไปหรือพาไป ส่วนคำว่า “พราก” หมายความว่า การพาไปหรือแยกเด็กออกไปจากอำนาจปกครองดูแลทำให้อำนาจปกครองดูแลของบิดามารดาเด็กถูกรบกวนหรือกระทบกระเทือน โดยบิดามารดาเด็กไม่รู้เห็นยินยอมอันเป็นการมุ่งหมายเพื่อยึดครองอำนาจปกครองของบิดามารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแลที่มีต่อเด็ก มิให้ผู้ใดล่วงละเมิดด้วยการพาไปหรือแยกเด็กออกจากความปกครองดูแล โดยไม่จำกัดว่าจะกระทำด้วยวิธีการใดและไม่คำนึงถึงระยะทางใกล้ไกล ดังนั้น การที่จำเลยใช้กลวิธีด้วยการตะโกนเรียกผู้เสียหายที่ ๒ ให้เข้าไปหาจำเลยและแม้ที่เกิดเหตุจะอยู่ห่างจากบริเวณที่ผู้เสียหายที่ ๒ เล่นอยู่กับเพื่อนเพียง ๗ เมตร กับแม้จะอยู่ในบริเวณช่ออมรดกด้วยกันก็ตาม ถือได้ว่าจำเลยพาผู้เสียหายที่ ๒ ไปและพรากผู้เสียหายที่ ๒ ไปเสียจากผู้เสียหายที่ ๑ การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นความผิดฐานพาเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเพื่อการอนาจารและฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเพื่อการอนาจาร

คำถาม ผู้ถูชำระหนี้ไม่ตรงกำหนดเวลาตามสัญญาบ้างหรือไม่ครบบ้าง แต่ผู้ให้กู้ก็ยอมรับชำระหนี้ไว้โดยไม่ทักท้วง จะถือว่าผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้เมื่อใด

ผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ หากผู้ให้กู้ไม่มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ผู้ให้กู้จะมีอำนาจฟ้องผู้ค้ำประกันหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎการวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎการที่ ๑๒๗/๙/๒๕๖๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ บัญญัติว่า เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ

สัญญากู้ยืมเงินเพื่อการบริโภค ข้อ ๓ ระบุว่าตกลงผ่อนชำระเป็นงวดรายเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า ๘,๕๐๐ บาท ยกเว้นเดือนสุดท้าย มีกำหนดชำระ ๑๘๐ งวด เริ่มผ่อนชำระตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป และชำระให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ... ส่วนสัญญาข้อ ๔ ระบุว่า ถ้าผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้เงินต้นและ/หรือดอกเบี้ย งวดหนึ่งงวดใด ผู้กู้ยอมถือว่าผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด ยินยอมให้ผู้ให้กู้คิดดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดได้ในอัตราไม่เกินดอกเบี้ยสูงสุดที่ผู้ให้กู้พึงเรียกได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งในขณะทำสัญญากู้มีอัตราเท่ากับร้อยละ ๑๙ ต่อปี ของยอดเงินกู้คงเหลือ ณ วันที่ผิดนัด แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลบัญชีเงินเชื่อปรากฏว่านับแต่ทำสัญญาจำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ให้แก่โจทก์เรื่อยมาจนกระทั่งในงวดเดือนกันยายน ๒๕๕๕ และงวดเดือนตุลาคม ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ อันเป็นการผิดสัญญาข้อ ๔ ย่อมต้องถือว่าจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ต่อมาจำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ให้แก่โจทก์อีกครั้งในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ และชำระเรื่อยมาแม้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ไม่ตรงกำหนดเวลาตามสัญญาบ้างหรือไม่ครบบ้าง แต่โจทก์ก็ยอมรับชำระหนี้ไว้โดยที่ไม่ได้หักทวงยอมแสดงว่าโจทก์ไม่ถือระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเป็นสาระสำคัญ หากโจทก์ประสงค์จะเลิกสัญญาจะต้องบอกกล่าวไปยังผู้ให้ชำระหนี้ที่ค้างชำระโดยกำหนดเวลาพอสมควรก่อนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง เมื่อโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือทวงถามโดยจำเลยที่ ๑ ได้รับเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ จึงครบกำหนดชำระหนี้ในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ แต่จำเลยที่ ๑ เพิกเฉย จำเลยที่ ๑ จึงผิดนัดชำระหนี้เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ และภายหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โจทก์ไม่มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และจำเลยที่ ๖ ถึงที่ ๘ ทายาทของนายสัญญา ผู้ค้ำประกันชำระหนี้จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขใหม่โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องในส่วนของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๘ เป็นผลให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๘ จึงไม่ต้องร่วมกับจำเลยที่ ๑ รับผิดชอบโจทก์

คำถาม การดำเนินกิจการของบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทเกิดความขัดแย้งกัน จนมีการฟ้องร้องเป็นคดีอาญา และมีการตกลงกันในคดีอาญาว่าจะไปดำเนินการชำระบัญชี และเลิกบริษัท หลังจากนั้นไม่มีการดำเนินการเพื่อเลิกบริษัท กรณีดังกล่าว จะฟ้องขอให้ศาล มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เลิกบริษัท และตั้งผู้ชำระบัญชีหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกา วินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๑๒/๒๕๖๑ การเลิกบริษัทจำกัด ต้องบังคับตามบทบัญญัติ แห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๓๖ หรือมาตรา ๑๒๓๗ ซึ่งเป็นกรณีที่มีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้บริษัทจำกัดเลิกกันตามมาตรา ๑๒๓๖ (๑) ถึง (๕) หรือมีเหตุที่ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัท จำกัดตามมาตรา ๑๒๓๗ (๑) ถึง (๔) ที่โจทก์ขอให้ศาลสั่งเลิกบริษัทจำเลยที่ ๑ ได้อาศัย ข้ออ้างว่า ในคดีอาญาของศาลชั้นต้น จำเลยที่ ๒ ตกลงกับโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดี ดังกล่าวว่าจะดำเนินการเลิกบริษัทจำเลยที่ ๑ และชำระบัญชี ซึ่งข้ออ้างดังกล่าวหาได้ เป็นเหตุที่จะเลิกบริษัทจำเลยที่ ๑ ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๓๖ หรือมาตรา ๑๒๓๗ ไม่ การตกลงกันเช่นนั้นเป็นเพียงความประสงค์ของโจทก์ และจำเลยที่ ๒ ที่ไม่ต้องการทำกิจการ ร่วมกันต่อไป แต่การตกลงกันจะเลิกบริษัทจำเลยที่ ๑ ได้จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๒๓๖ (๔) โดยอาศัยมติพิเศษของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ซึ่งต้องมีการนัดเรียกประชุมและลงมติตาม กฎหมาย มิใช่อ้างแต่เพียงข้อตกลงที่จะเลิกบริษัทโดยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่ กฎหมายบัญญัติ ส่วนในปัญหาที่โจทก์กับจำเลยที่ ๒ มีความขัดแย้งกันจนดำเนินคดีอาญา และเป็นปฏิปักษ์กันนั้น แม้ทำให้เกิดข้อขัดข้องในการจัดการงานของจำเลยที่ ๑ ในช่วงเวลา ที่ผ่านมาก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ทำการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการโดยให้ จำเลยที่ ๒ เพียงผู้เดียวเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ โจทก์ย่อม ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของจำเลยที่ ๑ อีกต่อไป อีกทั้งความขัดแย้งในการบริหาร งานของบริษัทก็หาใช่เหตุที่จะขอให้ศาลสั่งเลิกบริษัทตามมาตรา ๑๒๓๗ ได้ไม่

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ